

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

НАСТАВНА ПРОГРАМА

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

II ГОДИНА

СООБРАЌАЈНА СТРУКА
техничар за иаиен сообраќај

Скопје, 2006 ГОДИНА

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: ПРАКТИЧНА НАСТАВА

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовен профил: техничар за патен сообраќај

1.2.2. Струка: сообраќајна

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Практична обука

1.4. Година на изучување на наставниот предмет: втора година

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 4 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 144 часа

1.6. Статус на наставниот предмет: задолжителен предмет

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По совладувањето на наставната програма по практична настава ученикот стекнува вештини и знаења и се оспособува:

- да ги селектира конструктивните елементи и механизми кај транспортните средства;
- да ја познава функционалноста на системите кај транспортните средства;
- да ја подготвува стоката за транспорт;
- да ракува со средствата за манипулирање со товари;
- да ги организира активностите поврзани со складишните процеси;
- да ја применува логистиката при реализирање на транспортните процеси;
- да користи сознанија за урбаната логистика – за брза и ефикасна микродистрибуција;
- да развива чувство и да стекнува навика за уредно, брзо и точно извршување на работата.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно следење и совладување на содржините од овој наставен предмет, односно постигнување на поставените цели, потребни се предзнаења од предметите: основи на сообраќајот и транспортот, превозни средства и сообраќајна инфраструктура од I година.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу темат. целини и меѓу предмети
1	2	3	4	5
1. КОНСТРУКТИВНИ ЕЛЕМЕНТИ КАЈ ТРАНСПОРТНИТЕ СРЕДСТВА	20	Ученикот: <ul style="list-style-type: none">- да ги познава погонски агрегати на транспортните средства;- да ги разликува системите на транспортните средства;- да ги разликува функционалните елементи на погонските агрегати кај транспортните средства;- да ја разликува функционалноста на различни елементи и системи кај транспортните средства;- да ги селектира системите на транспортните средства.	Наставникот: <ul style="list-style-type: none">- запознавање со погонските агрегати и погонските средства;- посета на сервис за одржување на транспортните средства;- презентирање на организациската поставеност на сервисите.	- Експлоатација на патните возила

1	2	3	4	5
<p>2. ПОДГОТОВКА НА СТОКАТА ЗА ТРАНСПОРТ</p>	<p>20</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да ја процесуира стоката за транспорт; - да ги применува заштитните средства при процесуирање на стоката; - да ја подготвува стоката пред транспортот; - да идентификува одделни видови стока; - да манипулира со различни видови на стока во складиште. 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснување постапка за процесуирање на стоката; - демонстрирање различни видови амбалажи; - разработување на текот на подготовката на стоката пред транспортот; - демонстрирање примери со различни видови на стоки во дадено складиште. 	<p>- Технологија на ракување и складирање на товарот</p>
<p>3. СРЕДСТВА ЗА МАНИПУЛИРАЊЕ И СКЛАДИРАЊЕ НА ТОВАРОТ</p>	<p>40</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да ракува со прирачни и механизирани средства; - да ги користи техничко експлатационите карактеристики на прирачните и механизираниите средства; - да ја организира работата во складиштата; - да складира стока во складишта; - да подготвува оперативна документација; - да користи современа информатичка технологија при складирањето; - да користи мерки за заштита при 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснување на ракувањето со прирачни и механизирани средства; - објаснување на техничко експлатационите карактеристики на прирачните орудја и механизираниите средства; - објаснување на организацијата на работата во складиштето; - демонстрирање 	<p>- Технологија на ракување и складирање на товарот</p>

		<p>работа и заштита на животната средина.</p>	<p>примери за техниката на складирање;</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснување на оперативната документација и современите информатички технологии; - посети во складишта или во училишно складиште (работилница). 	
<p>4.СОВРЕМЕН ТРАНСПОРТЕН ПРОЦЕС</p>	<p>32</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да споредува современ и класичен транспортен процес; - да изготвува план за современ транспортен процес; - да изготвува план за рационализација на транспортот; - да ги користи современите методи при реализирањето на транспортните процеси; - ги применува логистичките концепти: Just-in-time; Make-or-bue. 	<ul style="list-style-type: none"> - Разработување на примери за класичен и современ транспорт; - посета на претпријатија кои се занимаваат со организирање и реализирање на современи транспортни процеси; - давање насоки за изработка на проектна задача во врска со изработка на планови за современ транспортен процес и за рационализација на транспортот. 	<p>- Логистика</p>

<p>5. ЛОГИСТИЧКИТЕ СИСТЕМИ И ПРОЦЕСИ</p>	<p>32</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да организира логистички синџир; - да формира логистички канал и логистичка мрежа; - да ги идентификува, следи и пресметува логистичките трошоци; - да го користи логистичкиот информативен систем; - да ги применува принципите на урбаната логистика; - да ги разграничува просторно и функционално логистичките системи. 	<ul style="list-style-type: none"> - Разработување на примери за основните логистички обележја; - Споредување на економските ефекти од логистичките односи; - демонстрирање примери за организирани современи логистички системи; - посета на претпријатија кои се занимаваат со организирање и реализирање на микро-дистрибуцијата во градовите; - насочување за изработка на проектна задача. 	<p>- Логистика</p>
---	-----------	--	--	--------------------

4.2. Наставни методи и активности на учење

Во текот на воспитно – образовниот процес се применуваат следните наставни форми: фронтална, групна, и индивидуална работа. Како наставни методи можат да се користат: демонстрација, дискусија, решавање на проблеми, активна демонстрација на учениците и друго.

Активности на ученикот: да слуша, набљудува, прибележува, применува односи и законитости во групи и независно и др.

Активностите на наставникот се: организира и раководи активна и индивидуална дејност кај учениците, објаснува, организира и води дискусија, дава инструкции, пишува на табла, демонстрира на табла, ги оценува задачите, поставува прашања, регистрира, оценува и ги анализира резултатите и др.

4.3. Организација и реализација на наставата

Процесот на учење и практичната обука по предметот практична настава треба да се изведува преку стручно – практична настава, да се создадат оптимални услови за индивидуализираната настава и работата во тимови како и изработката на проектни задачи и индивидуални работни вежби. За успешно реализирање на часовите по практична настава потребно е паралелката да се подели во две групи. Образовните активности се организирани според неделен распоред на часовите во четири тримесечја и во две полугодија.

4.4. Наставни средства и помагала:

- аудио – визуелни помагала;
- слајдови;
- илустрации;
- учебници и учебни помагала;
- дополнителна литература.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши перманентно. По завршувањето на секој работен ден (4 часа) ученикот треба да изработи извештај за извршените работни задачи. Изработените извешти се оценуваат во текот на наставата и се собираат во портфолиото на ученикот. На крајот на тематската целина, ученикот треба да ги демонстрира стекнатите вештини и знаења и притоа да прикаже квалитет, прецизност и педантност.

Доколку, ученикот не ги исполни критериумите за оценување, се постапува согласно законската регулатива за средното образование.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по наставниот предмет практична настава треба да ги поседува следните педагошки, персонални и професионални карактеристики: да е психофизички здрав, да владее со литературниот јазик и писмото на кој се изведува наставата, да е комуникативен и отворен за соработка, да е соодветно професионално образование, со или без работно искуство, да ја сака педагошката работа и да напредува во неа, да е добар организатор, да е креативен и способен за примена на иновации во образовната технологија.

6.2. Стандард за наставен кадар

Завршени студии:

1. по сообраќај.
2. По исклучок завршено вишо образование по сообраќај.

Наставниците треба да поседуваат педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

6.3. Стандард за простор

За успешно реализирање на целите на практичната настава се реализира во специјализирани училници или кабинет за сообраќај, соодветно опремен со наставни средства и помагала, според нормативите за простор и опрема, во претпријатија чија основна или споредна дејност е проблематиката на превозните средства, транспортот и шпедицијата.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: мај 2006 година

7.2. Состав на работната група:

1. Ридван Зекири, дипл. маш. инж., раководител, советник во Бирото за развој на образованието - Скопје
2. Благоја Јованов, дипл. сооб. инж., наставник, ЈСУ "Боро Петрушевски" - Скопје
3. Агим Незири, сооб. инж., наставник, ЈСУ "Моша Пијаде" - Тетово
4. Претставници од социјалните партнери

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01.09.2006 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по **практична настава** ја одобри министерот за образование и наука со решение бр. 07-3851/ 22 од 29. 06. 2006 година.